

Handläggare
Gustaf Bergeröd
08-508 263 09**Till**
Trafiknämnden
2017-09-21

Program för City. Svar på remiss från stadsbyggnadsnämnden

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från stadsbyggnadsnämnden avseende Program för City.
2. Trafiknämnden justerar beslutet omedelbart.

Jonas Eliasson
FörvaltningschefMattias Lundberg
AvdelningschefErika Björnsson
Enhetschef

Sammanfattning

Stadsbyggnadsnämnden har på remiss översänt Program för City. Målet med programförslaget är att ta ett helhetsgrepp på utvecklingen av City där strategiska frågor lyfts i ett större sammanhang. Programmet illustrerar hur Vision för City 2030 kan konkretiseras och utgöra stöd, vägledning och verktyg för samtliga aktörer i den kommande planeringen av Citys utveckling.

Trafikkontoret anser att programförslaget är väl genomarbetat och välkomnar inriktningen mot att utveckla stadsliv och vistelsekvaliteter i det offentliga rummet. Programmet följer framkomlighetsstrategins principer om att prioritera yteffektiva och kapacitetsstarka trafikslag. Trafikkontoret ser positivt på att transportsystemet kompletteras med lösningar för miljö- och

resurseffektiv logistik. Det skulle dock kunna få ett större fokus i programmet. När det offentliga rummet byggs om eller rustas upp anser trafikkontoret att det är viktigt att lyfta fram driftaspekter.

Remissen

Stadsbyggnadsnämnden har på remiss översänt Program för City: <http://insynsbk.stockholm.se/Byggochplantjansten/Pagaende-planarbete/PagaendePlanarbete/Planarende/?JournalNumber=2017-06022>

Stadsbyggnadskontoret har arbetat fram programförslaget tillsammans med exploateringskontoret och trafikkontoret. Programförslaget är på remiss till och med 2017-08-31, trafikkontoret har dock fått förlängd svarstid till och med 2017-09-21.

Syftet med programmet är att uttrycka stadens intentioner för utvecklingen av City ur ett helhetsperspektiv. Programmet illustrerar hur Vision för City 2030 kan konkretiseras och utgöra stöd, vägledning och verktyg för samtliga aktörer i den kommande planeringen av Citys utveckling. Tanken är att programmet ska bidra till att den kommande planeringen av City blir mer förutsägbar och effektiv genom att viktiga strategiska frågor lyfts i ett större sammanhang.

City karaktäriseras av ständig förändring och utveckling. För att tillgodose de behov som bland annat befolkningstillväxten medför pågår en förnyelse och omvandling av City i enlighet med Stockholms översiktsplan. I programförslaget har City delats i tre delområden med olika karaktär beroende på vilken tid de huvudsakligen växt fram under. Beroende på vilken karaktär delområdena har, har de olika förutsättningar och utvecklingsmöjligheter.

1. Det modernistiska City

Det modernistiska City är beläget i de centrala delarna av City.

Bild 1. Det modernistiska City är markerat ovan.

Det karaktäriseras av den dramatiska cityomdaningen som skedde mellan 1950-talet och 1970-talet. Det modernistiska idealet med prioritering av biltrafikens framkomlighet ger än idag barriärer för fotgängare och cyklister. Omvandlingen innebär att dessa delar av City upphörde som boendemiljö. Istället dominerar kontor och handel, vilket innebär att stora delar saknar folkliv efter kontors- och affärstid. Den modernistiska strukturen med stora sammanslagna fastigheter ger byggnader med stor volym, långa fasader och få entréer. Programmet föreslår att de stängda fasaderna öppnas upp i fotgängarnivå för att få levande bottenvåningar med fler entréer, vilket möjliggör en variation av funktioner. På flertalet gator finns idéer om förändringar i gaturummet för att prioritera fotgängare, cyklister och kollektivtrafik.

2. Västra City

Västra City begränsas av Barnhusbron i norr, Vasagatan i öster samt Riddarfjärden och Klara sjö i söder och väster.

Bild 2. Västra City är markerat ovan.

Området har cityområdets största utvecklingspotential, då ytan idag till största delen upptas av bangården till Centralstationen. Med en

överdäckning av bangården skulle Västra City bli en helt ny stadsdel som binder ihop Norrmalm med Kungsholmen, förutsatt att fler broar byggs över Klara sjö. Det är också ett område med stor komplexitet, då stambanan är ett riksintresse för kommunikation. Med stambanan kommer också transporter med farligt gods, vilket är en av flera riskfrågor som behöver utredas vidare. En utbyggnad av Västra City innebär att siktlinjer och utsikter kommer att påverkas. Spårområdet, Klarastrandsleden och vattnet är stora fysiska barriärer. Tåg- och biltrafiken genererar höga bullernivåer, och en överdäckning skulle därför minska bullernivåerna över ett stort område. Mer grönytor och en förbättrad kontakt med vattnet innebär ett tillskott av kvaliteter i form av vistelsevärden och upplevelser till det befintliga stadslivet.

3. Stenstaden

De övriga delar av City som inte omfattas av det modernistiska City eller Västra City består av den klassiska Stenstaden.

Bild 3. Stenstaden i City är markerad ovan.

Stenstaden kännetecknas av att den formats av 1870-talets stadgar och förordningar som bland annat lade fast ett givet förhållande mellan hushöjd och gatubredd. Detta är viktigt att bevara då det ger en avläsbar topografi. Rörelse längs vattnet utgör en av Stockholms viktigaste kvaliteter och kan vidareutvecklas. Programmet föreslår att utrymmet för biltrafiken längs vattnet minskas, vilket kan öppna möjligheter till förbättringar för gående och cyklister.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts internt inom trafikkontoret. Ärendet föredrogs för Trafiknämndens och Stockholms stads Parkerings AB:s råd för funktionshinderfrågor 21 augusti 2017.

Trafikkontorets synpunkter

Trafikkontoret anser att Program för City är väl genomarbetat och ger tydliga råd och riktlinjer vid om- och tillbyggnader i City. Programmet följer framkomlighetsstrategins principer om att prioritera yteffektiva och kapacitetsstarka trafikslag. Programmet är användbart både för stadens tjänstemän och för fastighetsägare, men även intressant läsning för allmänheten.

Stadsliv och vistelsekvalitéer

Kontoret ser positivt på att programmet tydliggör att förändringar i bebyggelsen i City ska bidra till att utveckla stadsliv och vistelsekvaliteter. Den stora utvecklingspotentialen i City ligger i användningen och utformningen av det offentliga rummet. Levande stråk och platser är en vital del i ett levande och tryggt City. Flerfunktionella bottenvåningar skapar förutsättningar för en varierad handel och service. När fler bottenvåningar öppnas upp skapas ytterligare förutsättningar för näringslivet att utvecklas och bidra till att skapa en levande och ekonomiskt uthållig stad. De grundläggande frågorna inför all om- och nybyggnad som redovisas under kapitlet Riktlinjer fångar in de viktigaste aspekterna för att staden fortsättningsvis ska behålla sin skönhet och attraktivitet och bör lyftas fram vid alla samtal och samråd med fastighetsägare och allmänheten.

I programmet nämns att tillfällig arkitektur kan användas som medel för att aktivera platser med låg attraktionskraft, vilket är en bra föresats och riktlinje. Till detta bör läggas trafikkontorets arbete med Levande Stockholm som också levandegör och aktiverar redan attraktiva stråk och platser, samt förstärker deras funktion som rekreationsytor av olika slag under framförallt sommartid. Genom att skapa nya attraktioner i form av lekplatser, lekvänliga konstverk eller gatumöblering som inspirerar till lek i det offentliga rummet underlättas det för barn, föräldrar och ungdomar i City.

Drift och hållbarhet

När det offentliga rummet byggs om eller rustas upp är det viktigt att lyfta fram driftsaspekter, vilket inte tas upp i programmet. Det offentliga rummet bör utformas med hållbara, flexibla och estetiska lösningar med material som åldras vackert och som kan drifas på ett effektivt sätt och underhållas långsiktigt.

Trafik och tillgänglighet

Kontoret anser att det är positivt att programmet tydligt prioriterar gående, cyklister och kollektivtrafik. Oskyddade trafikanter gynnas av att storskaligheten bryts upp och att det skapas passager genom

stora fastigheter. Citys stadsrum skulle då uppfattas som mer upplevelserikt och varierat. När mörka passager och gator omhändertas ökar tryggheten och därmed tillgängligheten inom alla delar av City. Det är också bra att programmet lyfter fram vattnet som ett viktigt rum i staden. Genom att stärka stråk till och längs vattnet ökar möjligheterna att använda vattnet för kommunikation. Trafikkontoret visar hur detta skulle kunna implementeras genom Trafik- och gatumiljöplan för City som parallellt tas fram.

Leveranser och avfall

City är unikt genom att en stor del av godset hanteras i lastfar i fastigheterna, vilket gör att gatorna kan användas till annat än lastplatser. Kontoret ser positivt på att transportsystemet kompletteras med lösningar för miljö- och resurseffektiv logistik genom till exempel samordning av leveranser och avfallshantering. Detta är dock något som skulle kunna lyftas fram ytterligare i programmet, förslagsvis under rubriken Riktlinjer.

Grönstruktur

Kontoret håller med om att det viktigt att värna om det offentliga rummets ytor vid nybyggnation. Gröna takterrasser och passager kan dock inte ersätta parker och torg utan kan endast betraktas som komplement.

Samordning med angränsande projekt

Trafikkontoret välkomnar ett helhetsgrepp över City. Det är dock viktigt att det inte skapas för skarp programgräns, då bebyggelsen eller miljön på många platser inte skiljer sig mot omgivande stenstad. Det är därför viktigt att angränsande projekt förhåller sig till Program för City för att skapa en enhetlig karaktär invid programgränsen.

Fortsatt arbete

Kontoret vill även fortsättningsvis vara delaktigt i utvecklingen av City. Det krävs ett fortsatt arbete med att studera hur City ska trafikförsörjas.

Trafikkontorets förslag

Kontoret föreslår att trafikinämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Slut